

Румяна Танкова
Зорница Николова Гоган
Веселина Семерджиева-Митърчева

Български език

3. А2.1
клас

Учебно помагало
за подпомагане на обучението,
организирано в чужбина

Румяна Танкова
Зорница Николова Гоган
Веселина Семерджиева-Митърчева

Български език

Български език
като втори език за ниво А 2.1
по Общата европейска
езикова рамка

Учебно помагало
за подпомагане на обучението,
организирано в чужбина

ПРОСВЕТА
София

Указание за учителя

Учебното помагало е предназначено за децата в българските училища зад граница. То осигурява обучението по първия модул „Български език като втори – ниво А 2.1“ от учебната програма по български език и литература за трети клас за обучението, организирано в чужбина. В него се затвърдяват и надграждат знанията и уменията, усвоени в първи и втори клас.

В началото на урока се представя граматичната единица чрез ситуация, близка до света на детето. Следват задачи за овладяване и упражняване на знанието.

Застъпени са и упражнителни уроци за доразвиване на уменията за правилната употреба на българския език. Задачите са така подбрани, че да може да се работи според нивото на владене на български език на учениците.

В електронното помагало са представени различни упражнения, с чиято помощ по интересен и забавен начин учениците затвърдяват придобитите знания.

В книгата за учителя, която е предложена в сайта на издателството, се представят насоки в помощ на учителя, както и допълнителни задачи към всеки урок.

Символи

допълнителна задача

Да си припомним наугеното във втори клас

- 1** Разгледайте. Следвайте образца и попълнете тази, това, тези, онази, онова или онези.

Изкачих този връх и
тръгнах към онзи, който е далече.

_____ пчела е близо,
а _____ пчела е далече.

_____ кашони са празни,
а _____ зад мен са пълни.

- 2** Свържете правилно.

бях бяха ще бъдат ще бъдем

_____ преди _____ сега _____ си _____ после

бяхте е са сме ще съм ще бъдеш

- 3** Допълнете изреченията с *в* и *през*.

Всяка сутрин ставам *в* 8 часа.

В понеделник ходя на училище,

_____ сряда на плуване,

_____ петък на рисуване. _____

неделя ставам _____ 9 часа,

закусвам и отивам _____ парка.

През лятната ваканция бях *в*

България. Там _____ лятото е

топло и ходим на море, а _____

зимата вали сняг и _____

зимната ваканция ходим на ски.

4 Подчертайте само съществителните умалителни имена.

зайче щъркел конче куче сърничка мишле
лисица гълъбче котка таралежче охлюв мечка

5 Разгледайте картинката. Отбележете с ✓ верните изречения.

- Кутията е зад мечето.
- Има глобус на бюрото.
- Саксията е над картината.
- Книгите са в чантата.
- Столът е до бюрото.
- Роботът е между книгите.
- Чантата е до шкафа.
- Топката е пред бюрото.
- Часовникът е зад шкафа.
- Картината е на стената.

6 Подредете думите в изречения и ги напишете.

парка ■ в ■ водят ■ ме ■ татко ■ мама ■ и

каня ■ на ■ гости ■ те

го ■ рано ■ събуждам

ден ■ рожден ■ каня ■ ви ■ на

7 Какво сложихте в раницата? Допишете изречението, като използвате думите *тетрадка, карта, снимка, линия, моливи, гума, четка за рисуване, бутилка с вода, кутия за обяд и ябълка.*

В раницата за училище си сложих: *тетраджката,*

Глаголи.

Сегашно време на глаголите (1)

1 Разгледайте, прочетете, сравнете подчертаните думи.

Аз права робот.

Тя държи кукла.

Те галят котка.

Глаголите са думи, които показват **какво правим**.

2 Проследете образаца и допълнете думите в таблицата.

аз играя
 ти играеш
 той играе
 тя играе
 то играе
 ние играем
 вие играете
 те играят

аз	зна <u>я</u>	мечт <u>ая</u>	жел <u>ая</u>
ти			
той			
тя	зна <u>е</u>		
то			
ние		мечт <u>аем</u>	
вие			
те			жел <u>аят</u>

3 Свържете вярно думите и ги напишете по двойки.

ти

ние

вие

аз

той

те

миеш
бягаш

стоя
броя

чертае
желае

греят
живеят

свирим
знаем

пиете
говорите

4 Разгледайте, прочетете, сравнете.

Преди обяд
Ани беше
в аквапарка.

Сега тя е
вкъщи и
чете книга.

Преди два дни
Иван беше
в музея.

Сега той е
вкъщи и
пише.

Глаголите в сегашно време откриваме с помощта на думата **сега**.

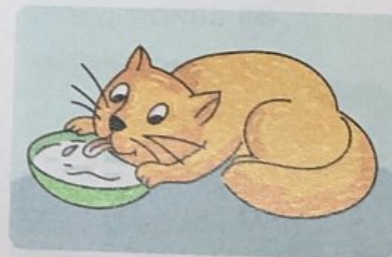
5 Променете глаголите *люлея, пея, пия* и допишете изреченията.

Люлей _____

Пея _____

Пия _____

6 Попълнете пропуснатите букви в игрословиците.

	б		г	к	р	ж	е	т	е
я	д		з				в		
	р		н	м	о	ж	ш	е	
						е			
		ж	е	л	а		м	т	
			м					е	

★ Съставете три изречения с някои от тези глаголи по избор.

Сегашно време на глаголите (2)

1 Разгледайте, прочетете и открийте глаголите.

Той свири
на пиано.

Те работят
в магазин.

Глаголите променят формата си за аз, ти, той, тя, то, ние, вие, те.

2 Прочетете, запомнете, допълнете.

аз свиря
ти свириш
той свири
тя свири
то свири
ние свирим
вие свирите
те свирят

Аз работя в зоопарка.
 Ти _____ в киното.
 Той _____ в училище.
 Тя _____ в музея.
 То _____ в магазина.
 Ние _____ в банката.
 Вие _____ на летницето.
 Те _____ в книжарницата.

3 Добавете липсващите глаголи.

аз нося	аз търся	аз летя	аз меря
ти _____	ти _____	ти _____	ти _____
той _____	той _____	той _____	той _____
ние _____	ние _____	ние _____	ние _____
вие _____	вие _____	вие _____	вие _____
те _____	те _____	те _____	те _____

4 Подредете думите в изречения и ги напишете.

благодарят ■ на ■ те ■ учителката

1 Разгледайте, прочетете и открийте глаголите.

Той свири
на пиано.

Те работят
в магазин.

Глаголите променят формата си за аз, ти, той, тя, то, ние, вие, те.

2 Прочетете, запомнете, допълнете.

аз свиря
ти свириш
той свири
тя свири
то свири
ние свирим
вие свирите
те свирят

Аз работя в зоопарка.
Ти _____ в киното.
Той _____ в училище.
Тя _____ в музея.
То _____ в магазина.
Ние _____ в банката.
Вие _____ на летницето.
Те _____ в книжарницата.

3 Добавете липсващите глаголи.

аз нося

ти _____

той _____

ние _____

вие _____

те _____

аз търся

ти _____

той _____

ние _____

вие _____

те _____

аз летя

ти _____

той _____

ние _____

вие _____

те _____

аз меря

ти _____

той _____

ние _____

вие _____

те _____

4 Подредете думите в изречения и ги напишете.

благодарят ■ на ■ те ■ учителката

прави ■ сладкиш ■ мама ■ вкусен

говорим ■ ние ■ език ■ български

5 Допълнете изреченията, като използвате глаголите *говоря, строя, чистя, свиря, готвя и редя*.

Ние _____
кубета.

Тя _____
на китара.

Вие _____
къща.

Той _____
дъската.

Те _____
супа.

Тя _____
по телефона.

6 В кои две изречения има грешка? Напишете ги правилно.

- 1** Прочетете глаголите отзад напред и ги напишете правилно.
С кои букви завършват?

ачит ачакс авди авито авзак

ялертс ялрвх ялпотаз яравто яравтаз

- 2** Прочетете, запомнете, допишете.

аз отивам

ти отиваш

той отива

тя отива

то отива

ние отиваме

вие отивате

те отиват

аз рисувам

ти _____

той _____

тя _____

то _____

ние _____

вие _____

те _____

- 3** Коя дума в кое такси ще пътува? Свържете вярно.

обядвам

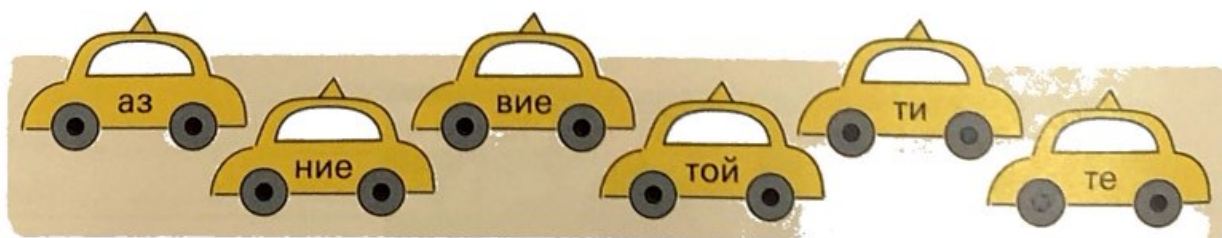
купувате

пишем

намираш

разказват

тренира

- 4** Заменете подчертаните думи по посочения образец.

Татко помага на приятел. *Той помага на приятел.*

Мама пробва нова рокля. _____

Деца обичат животните. _____

Мишо и аз хвърляме топки. _____

5 Прочетете въпросите, подчертайте глаголите и напишете отговорите.

Какво играят те?

_____ шах.

Какво рисувате вие?

_____ цветя.

Къде отива той?

_____ на кино.

6 Открийте грешките при глаголите. Препишете вярно.

Аз обича сладолед.

Борис отиваме на тренировка.

Вие разглеждам списание.

Иван и Митко гледа футболен мач.

Сутрин тя закусват палачинки.

Ти винаги ставате в 8 часа.

Аз и баба приготвям вечерята.

7 Подчертайте само глаголите в множествено число.

мисля говоря получават разказвате обичам пее играеш
обувам отиват приготвят украсявам живеят спи свири
пишем четат обличате рисуваме желае мием гледат

1 Прочетете и сравнете глаголите. С коя буква завършват?

Тя пише
домашна работа.

Тя говори
по телефона.

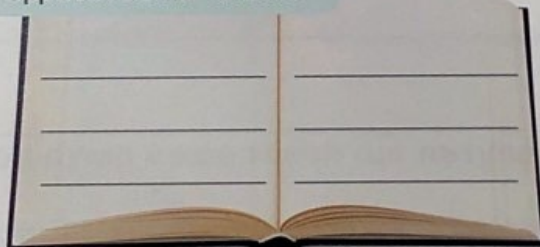

Тя отива
на училище.

★ Съставете подобни изречения.

2 Напишете глаголите на правилното място.

единствено число

множествено число

говори
пише

рисуват
купува

свирят
греят

желае
уча

редим
казвате

пием
мечтае

3 Оградете правилния глагол в изреченията.

Котката

спят.
спи.

Птиците

летят.
летиш.

Тюлените

играем.
играят.

Вълкът
пеят.
пее.

Пингвините
карат
караш
ски.

Катеричката
скачат.
скача.

4 Допишете глаголите и отговорете на въпросите.

Тя обича сладолед. А ти?
Той обича сладолед.

Ние яде _____ банани за закуска. А вие?

Брат ми харесва _____ спагети. А ти?

Аз я _____ сандвичи в училище. А вие?

Тя обича _____ шоколад. А ти?

Тя пи _____ портокалов сок. А вие?

5 За какво си говорят Лили и Мери?
Прочетете и подчертайте глаголите.

Ти какво правиш в неделя?

Ставам късно, закусвам,
гледам телевизия.
След това отиваме в парка.
Играем с брат ми.
Мама и татко ни купуват
сладолед.

6 А ти какво правиш в неделя? Разкажи, напиши.

- 1 Разгледайте, прочетете, сравнете. Коя дума подсказва, че правиш нещо за себе си?

Снимам
цветята.

Снимам се.
(себе си)

Купува
плодове.

Купува си
сладолед.
(за себе си)

невъзвратни глаголи
снимам, купувам

възвратни глаголи
снимам **се**, купувам **си**

Възвратните глаголи съдържат думите **се** или **си**.

- 2 Подредете глаголите в таблицата.

невъзвратни	възвратни

мия се
изпълнявам

премествам се
поправям се

спасявам се
греша

чета
пазя се

пиша
внимавам

- 3 Напишете продължение на изреченията.

Шия си _____

Вземам си _____

Пожелавам си _____

Записвам си _____

Повтарям си _____

4 Свържете глаголите с подходящата картинка.

събуждам се

събуждам

разхождам се

разхождам

люлея се

люлея

храня

храня се

5 Следвайте образаца и отговорете на въпросите.

Какво казва човек, който иска да спи? *Спи ми се.*

Какво казва човек, който иска да пътува? _____

Какво казва човек, който иска да чете? _____

Какво казва човек, който иска да пее? _____

Какво казва човек, който иска да играе? _____

6 Поставете глаголите на правилното място.

наливам си, измивам се, обувам си, обличам си,
права си, подготвям се, подреждам си

*Сутрин ставам рано. _____ в банята,
_____ дрехите, _____ пантофите
и влизам в кухнята. _____ сандвич,
_____ сок и закусям. _____ гантата.
_____ за училище. Така започва моят ден.*

Сегашно време на възвратните глаголи

1 Прочетете, сравнете, обяснете.

Мери се облича модерно.
(облича себе си)

Мери си облича палтото.
(облича на себе си)

облича се = облича себе си

облича си = облича на себе си

2 Подчертайте възвратните глаголи.

къпя се
очаквам
работя

чета си
покривам се
строя си

бързам
тичам
продавам

лежа
разговарям
питам се

меря се
поръчвам си
стоплям се

3 Свържете глаголите с картинките.

меря се

кроят се

свиря си

оглеждам се

наранявам се

запознавам се

4 Прочетете изреченията по двойки.

Радвам се. = Аз се радвам.

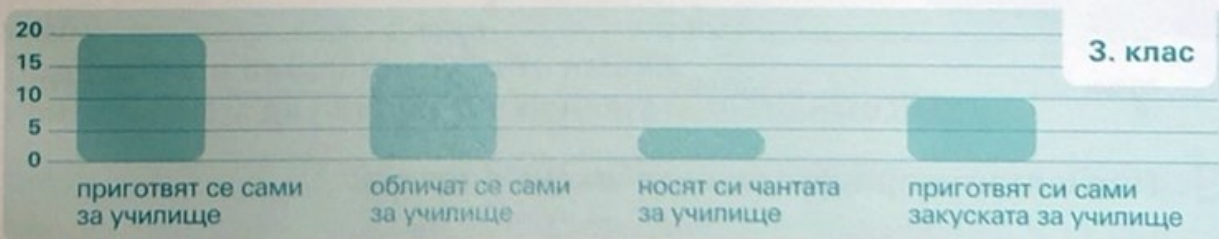
Смея се. = Аз се смея.

★ Съставете и напишете подобни двойки изречения с глаголите *чудя, усмихвам, забавлявам*.

5 Зачертайте излишното в текста. Направете необходимите поправки.

Здравейте, се аз се казвам Теодор. Играя народни танци и се упражнявам се всеки ден. Днес имахме концерт. Много се възбудвам се и се приготвям се отдавна. Ето че си обличам си народната носия, си слагам си калтака, си вземам си шарения елек и излизам на сцената. Аз си мисля си, че ще се харесаме се на публиката.

6 Разгледайте, обяснете, напишете.

Колко деца се приготвят сами за училище?

_____ деца се приготвят сами за училище.

Колко деца се обличат сами?

Колко деца си носят чантата сами?

Колко деца си приготвят закуската сами?

1 Изберете и напишете правилната дума.

Какъв?
(мальък, голям)
куфар

Каква?
(нова, стара)
кола

Какво?
(голямо, малко)
куче

Какви?
(червени, зелени)
ябълки

Прилагателните имена са думи, които назовават признаци и качества – цвят (червен), вкус (сладък), големина (мальък), дължина (дълъг), форма (кръгъл).

2 Поставете прилагателните имена на правилното място.

червен

червена

червено

червени

много _____ пъпки

едно _____ цветя

един _____ малив

една _____ рожля

3 Подчертайте прилагателните имена в текста.

Нашето семейство живее в светла, просторна и уютна къща. Имаме голяма градина със свежа трева, ароматни цветя, стари, високи дървета и удобни пейки. Тясна пътека води до малко езеро. Около него мама е наредила весели фигурки – усмихнато джудже, бяло зайче, зелено жабче и шарено петленце. А когато времето е топло, плуваме в басейна. Той е нов, син, голям и надуваем. Татко е добър плувец и ме учи на интересни движения във водата.

4 Следвайте образаца и попълнете таблицата.

мъжки род	женски род	среден род	множествено число
шоколадов	шоколадова	шоколадово	шоколадови
жълт		жълто	
лист			листни
	синя		сини
стъклен		стъклено	

★ Довършете изреченията.

Прилагателните имена от мъжки род завършват с буква на съгласен _____ .

Прилагателните имена от женски род завършват с буква _____ или _____ .

Прилагателните имена от среден род завършват с буква _____ .

Когато прилагателните имена са в множествено число, завършват с буква _____ .

5 Допълнете съществителни имена към прилагателните.

добър _____	умен _____
добра _____	уйна _____
добро _____	умно _____
добри _____	умни _____

6 Подчертайте съществителните имена, които можем да свържем с прилагателното име *Вкусни*.

палачинки	сладолед	торта	бонбони	баница
питка	плодове	сандвич	кексчета	ягоди

7 Открийте грешките. Препишете вярно изреченията.

Гледаме забавна филм. _____

Играем спортно игри. _____

Посещаваме интересен изложба.

Участваме в напрегната състезание.

Членуване на прилагателните имена

1 Разгледайте, прочетете, сравнете.

Искам червения балон.
Червеният балон
е прекрасен!

Искам
червената
ябълка.

Искам
червеното
яке.

Искам
червените
моливи.

2 Свържете вярно.

Прилагателните имена в мъжки род членуваме с

Прилагателните имена в женски род членуваме с

Прилагателните имена в среден род членуваме с

Прилагателните имена в множествено число членуваме с

-та

-те

-то

-я/-ят

3 С лодката ще отпътуват само членуваните прилагателни имена. Подчертайте ги и напишете изречения с тях.

красивото, малко, големите, трудна, зелената, интересен

4 Членувайте прилагателните имена.

синя _____ ганта

добра _____ учителка

дървена _____ маса

синьо _____ море

добро _____ плуве

дървено _____ стърге

сини _____ обувки

добри _____ деца

дървени _____ стълби

5 Подчертайте прилагателните в текста.
Напишете ги на правилното място в таблицата.

Аз обичам да рисувам с водни бои. Днес нарисовах прекрасна картина. Тя е изглед от близкия парк – високите дървета, плодовите храсти, нежните цветя, пъстрите пеперуди. Картината е голяма, красива и свежа. Тя е за мама.

членувани прилагателни имена	нечленувани прилагателни имена

6 Изберете правилното прилагателно име и го подчертайте.

Децата играят с	новия новата новото новите	топка.	Харесва ли ти	шарения шарената шареното шарените	хвърчило?
Къде е	стариат старата старото старите	часовник?	Мама нахрани	малкия малката малкото малките	котенца.

7 Открийте грешките и препишете вярно изречението.

Какво искаш да си купиш?

Искам да си купя червеното рокля, зелените шал, шареното пола и белия обувки.

Степенуване на прилагателните имена

1 Разгледайте, прочетете, сравнете.

Томи Иво Митко

висок	по-висок	най-висок
висока	по-висока	най-висока
високо	по-високо	най-високо
високи	по-високи	най-високи

Томи е висок. Иво е по-висок от Томи. Митко е най-висок.

2 Оградете вярното и напишете изреченията.

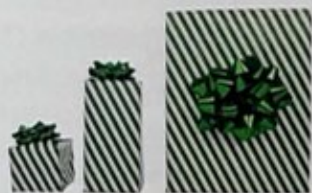
След частиците **по** и **най** се пише

запетая.
тире.

Частицата **най** се пише с

и.
й.

3 Сравнете и допишете изреченията.

Първият подарък е голям,
вторият е _____ голям,
а третият е _____ голям.

Бялото котче е палаво,
сивото е _____,
а черното е _____.

4 Допълни изреченията с по- или най-.

Рила е _____ висока от Пирин планина.

От всички планини в България _____ висока е Рила.

Река Искър е _____ дългата река в България, а Марица е _____ пълноводната.

Марица е широка река, но Дунав е _____ широка от нея.

5 Каква е мама? Допълнете изречението с предложените думи.

Мама е най-добра, _____

мила, грижовна,
красива, забавна, умна,
трудолюбива, обичана

6 Сравнете животните по големина.

Кучето е по-голямо от котето.

7 Открийте грешките при степенуваните прилагателни имена и препишете правилно пословиците.

Здравето е най голямото богатство.

Знанието е най голямата сила.

Човекът е от камъка по здрав и от яйцето по крехък.

Колкото целта е по трудна, толкова победата е по сладка.

Местоименията

ми, ти, му, ѝ, му, ни, ви, им

1 Прочетете и изиграйте диалозите по двойки.

Да **ти**
помогна ли?

Да! Моля те,
помогни **ми**!
Благодаря!

Да **ви**
налея ли
сок?

Да!
Налей **ни**!
Благодаря!

2 Прочетете, запомнете и продължете по образца.

аз	ми (на мене)
ти	ти (на тебе)
той	му (на него)
тя	ѝ (на нея)
то	му (на него)
ние	ни (на нас)
вие	ви (на вас)
те	им (на тях)

Подари на мене. →

Подари ми.

Подари на тебе. →

Подари _____.

Подари на него. →

Подари на нея. →

Купи на него. →

Купи на нас. →

Купи на вас. →

Купи на тях. →

3 Свържете изреченията, като следвате образца.

Аз помагам на Иван.

Учителката поръча на нас да донесем цветя.

Мария дава моливи на Ани.

Татко чете приказки на децата.

Чете им.

Дава ѝ.

Помагам му.

Поръча ни.

4 Отделете думите от верижката и ги напишете.

четатниразказватвислагамимдавамтикупувамйблагодарямуказватми

5 Попълнете пропуснатото.

Аз искам бонбони.
Мама _____ купува
бонбони.

Вие обичате приказки.
Мама _____ чете приказки.

Мама има празник.
Подаряваме _____ цветя.

Татко засажда
дръвче.
Боби _____ помага.

6 Подредете думите в изречение.

водят и разходка Баба дядо на ни

благодари ми подаръка Катя за

ти Мила разказва история

за ни Учителката проекта помага

7 Открийте и подчертайте местоименията *ми, ти, му, ни, ви, им* в имената на децата.

Кристина, Милена, Самуил, Симеон, Слави, Тони

★ Съставете изречения с тези местоимения.

1 Прочетете и изиграйте по роли.

★ Какво знаете за България?

2 В кой кош ще попаднат топките? Свържете.

на мене	на тях	на нея	на нас	на него	на вас	на тебе
						
						
ИМ	МИ	НИ	Ў	ТИ	ВИ	МУ

3 Препишете изреченията, като добавите местоименията на правилното място.

Аз купувам бонбони. (ѝ) _____

Сготви вечеря. (ми) _____

Татко направи самолет. (ни) _____

Дядо чете приказка. (ви) _____

4 Напишете изречения по образца.

Аз **ти** давам шоколад. *Давам ти шоколад.*

Мама ни купува сладолед. _____

Митко ви разказва за Космоса. _____

Светла ѝ помага с уроците. _____

Приятелите му благодарят. _____

5 Прочетете.

Разказват ли **ви** приказки вкъщи?

Да,
разказват **ми**.

Не,
не **ми** разказват.

★ Отговорете по същия начин на следните въпроси:

Купуват ли ти сладолед?
Дават ли ви шоколад?

Купуват ли **й** книги?
Купуват ли **му** играчки?

6 Отбележете с ✓ верните отговори на въпросите.

Какво ви готви мама?

- Мама ни готви спагети.
- Мама готви ни спагети.

Кой му показва играта?

- Дядо показва му играта на шах.
- Дядо му показва играта на шах.

Кой **й** купува ябълка?

- Баба **й** купува ябълка.
- Баба купува **й** ябълка.

7 Допишете изреченията, като си помагате с отговорите.

Кой _____ ? Иван ни чете приказка.

Кой _____ ? Светла му купува книга.

Кой _____ ? Валя ти показва комикс.

8 Подредете думите в изречения.

да ■ Казват ■ внимаваш ■ ти

дава ■ Кой ■ задачите ■ ви

много ■ ни ■ Тортата ■ харесва

Припомнете си!

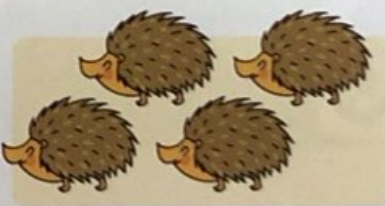
Когато е посочен **точен брой** предмети, растения или животни, думата от мъжки род завършва с буква **а**, а когато не е посочен – пишем буква **и**.

три банана
много банани
пет делфина
много делфини

5 Напишете отговорите на въпросите.

Какво камиона?

Какво таралежа?

Какво хляба?

6 Напишете правилно двойките думи.

седем билет

два билет

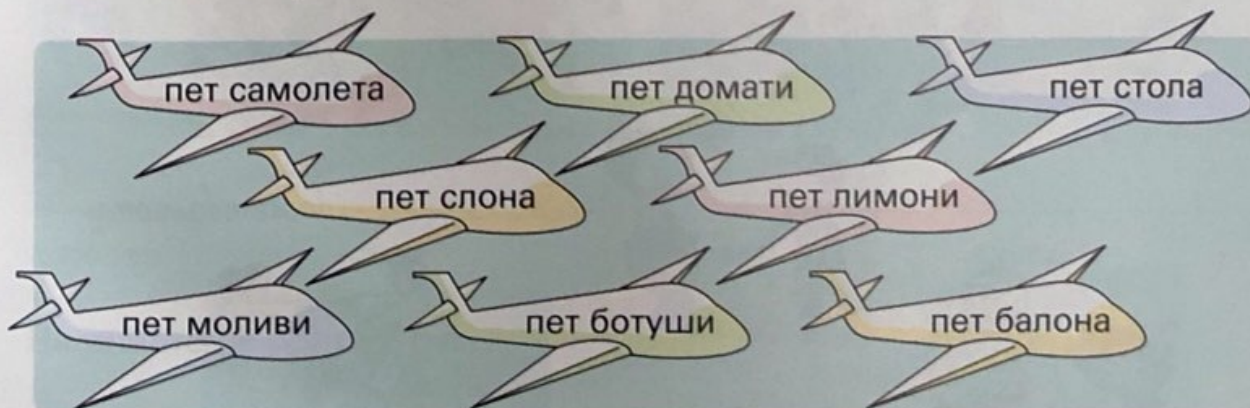
двадесет билет

шест билет

единадесет билет

тринадесет билет

7 Кои самолети не са пътнически? В тях има грешки. Напишете ги правилно.

Числителни имена за брой на хора от мъжки род

1 Сравнете, обяснете и запомнете.

	<p>един мотор два мотора много мотори</p>		<p>един моторист двама мотористи много мотористи</p>

2 Колко са учебниците и учениците? Продължете по образца.

два учебника _____
три _____
четири _____
пет _____
шест _____

двама ученици _____
трима _____
четирима _____
петима _____
шестима _____

3 Напишете броя на спортистите.

боксьори

футболисти

баскетболисти

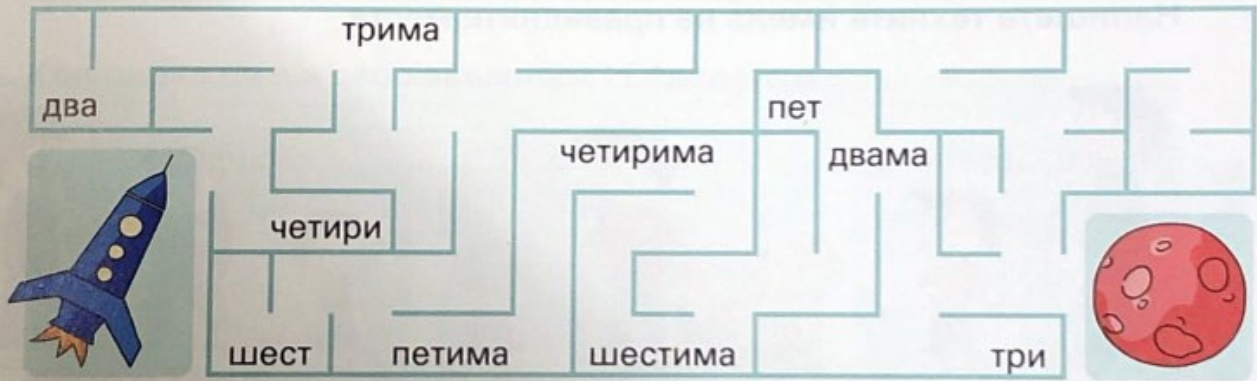

волейболисти

каратисти

- 4** Кой е пътят през лабиринта? В него има само числителни имена за брой на хора. Очертайте го.

- 5** Прочетете, пребройте и напишете числителните имена.

Аз и ти сме двама.

Аз, ти и Ники вече ставаше _____.

Аз, ти, Ники и Тонли и ето ни _____.

Аз, ти, Ники, Тонли и Петьо сме вече _____.

Аз, ти, Ники, Тонли, Петьо и Иван - ние всъщност сме _____.

- 6** Напишете на правилното място думите *два* или *двама*.

готвачи

ножа

рибари

ключога

- 7** Напишете цифрите с думи.

2 _____ таблетка

5 _____ автобуса

6 _____ сандвича

4 _____ българци

3 _____ приятели

2 _____ родители

Числителни редни имена. Род и число

- 1 Подредете децата в редица по височина, като ги номерирате. Напишете техните имена на правилните места.

_____ е първи.
 _____ е втори.
 _____ е трети.
 _____ е четвърти.

_____ е пети.
 _____ е шести.
 _____ е седми.
 _____ е осми.

- ★ Подчертайте думите, които показват реда на децата.

Числителните редни имена показват поредното място.

Кой по ред?
първи, втори, трети, ...

- 2 В кой клас са учениците? Напишете по образца.

първокласник -
в първи клас
второкласник -

третокласник -
четворкласник -

шестокласник -
седмекласник -
осмекласник -

- 3 Кой на кое място е класиран? Напишете *той*, *тя*, *то* или *те*.

_____ е първи.
 _____ е втора.
 _____ е трето.
 _____ са първи.

мъжки род
 женски род
 среден род
 множествено число

Числителните редни имена се променят по род и число.

Той е пети.
То е пето.

Тя е пета.
Те са пети.

4 Коя рибка не е в своя аквариум? Оградете я.

5 Попълнете таблицата.

мъжки род	женски род	среден род	множествено число
	<i>шеста</i>		<i>шестти</i>
<i>седми</i>			
		<i>девето</i>	
<i>дванадесети</i>			<i>петнадесети</i>

6 Продължете по образеца.

мъжки род	женски род
23 <i>двадесет и трети</i>	34 <i>тридесет и четвърта</i>
28 _____	31 _____
24 _____	35 _____
среден род	множествено число
59 <i>петдесет и девето</i>	76 <i>седемдесет и шестти</i>
57 _____	73 _____
56 _____	72 _____

Членуване на числителните редни имена

- 1 Кои са героите? За какво разговарят?
Прочетете и изиграйте по роли.

Дядо, нашият клас е на **първо** място в състезанието!

Браво! **Първото** място е за най-добрите!

- ★ Каква е разликата между думите в червено?

- 2 Прочетете, сравнете и запомнете.

членуване		Когато членуваме числителните редни имена, добавяме към тях: -ят, -я за мъжки род ; -та за женски род ; -то за среден род и -те за множествено число .
първи	първият, първия	
първа	първата	
първо	първото	
първи	първите	

- 3 Кои думи са членувани? Означете ги със знак ✓.

второ пета седма третата трета седмата
 второто шестия петата осмия осмият шестата

- 4 Препишете, като запишете цифрите с членувани числителни редни имена.

Ние изпяхме пет песни. (1) е за мама, (2) е за родината, (3) е за децата, (4) е за игрите, а (5) е за училището.

5 От коя приказка са героите в картинката?
Разгледайте и проследете реда на козлетата.

★ Кое козле къде се е скрило?
Добавете членуваните числителни имена.

Изплашили се козлетата и бързо се изпокрили:

_____ под масата, _____ под леглото,
 _____ в сандъка, _____ под мивката,
 _____ в печката, _____ зад шкафа,
 _____ в кутията на стенния часовник.

По Братя Грми

6 Прочетете и подчертайте членуваните числителни имена.

Десет джоба

В първия са дребните стотинки,
 във втория – пакетчето с гризинки,
 в третия – бонбоните и дъвката,
 в четвъртия – флумастерът с кальфката,
 в петия – пергелът с транспортира,
 в шестия – шест цветни тебешира.
 В седмия пък – стъклените топчета,
 в осмия – скъсаните копчета.
 В деветия... Хей, да не сторя грешка!
 В десетия – една бележка:
 какво съм сложил в новата си дрешка.

По Георги Ивчев

7 Напишете десет членувани числителни редни имена.

1 Променете глаголите.

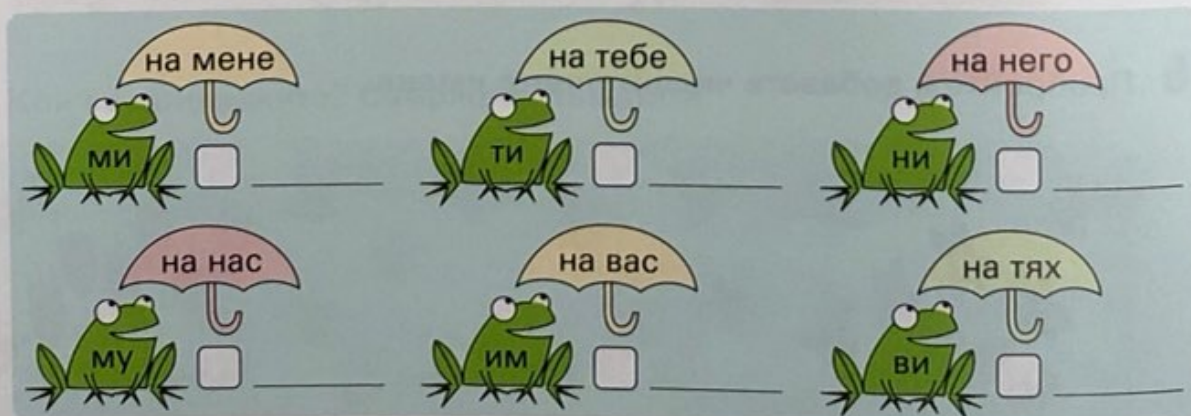
единствено число	множествено число	единствено число	множествено число
аз играя	ние играем	аз играя	ние играем
ти _____	вие _____	ти _____	вие _____
той _____	те _____	той _____	те _____

2 Добавете към глаголите в текста пропуснатата дума се.

Веднъж _____ връщах сама от училище. По улицата _____ надпреварвах много коли. Аз не _____ изплаших. Огледах _____ на всички страни и скоро _____ озовах на отсрещния тротоар. Успокоих _____ и бавно _____ запълних към дома.

3 Кои жабчета са с чужд чадър? В тях местоимението е грешно. Означете ги със знак ✓ и напишете вярното.

4 Добавете правилната буква.

кисел лимон	горчив вкус	къс панталон	жълт балон
кисел _____ ябълка	горчив _____ храна	къс _____ пала	жълт _____ роза
кисел _____ мляко	горчив _____ лекарство	къс _____ палто	жълт _____ листо
кисел _____ сливи	горчив _____ маслини	къс _____ ръкави	жълт _____ круши

5 Свържете цветята със саксиите, като следвате образеца.

6 Сравнете по големина плодовете и напишете степенуваните прилагателни имена.

Пъпешът е по _____ от ябълката,
но той е _____ от динята.
От тези плодове динята е най_____,
а ябълката е _____.

7 Разпределете думите в двете колонки. Напишете ги.

два _____
три _____
пет _____
шест _____

туристи, скиори,
полицаи, лекари,
чадъра, домата,
молива, куфара

двама _____
трима _____
петима _____
шестима _____

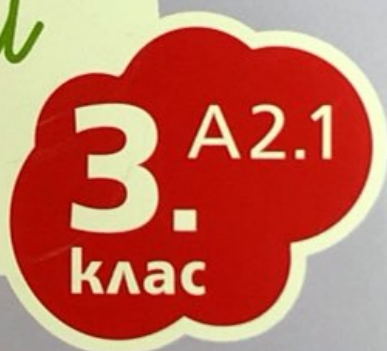
8 Напишете кратки изречения с числителни имена.

Съдържание

Указание за учителя	3
1 Да си припомним наученото във втори клас	4
2 Глаголи. Сегашно време на глаголите (1)	6
3 Сегашно време на глаголите (2)	8
4 Сегашно време на глаголите (3)	10
5 Сегашно време на глаголите (преговор)	12
6 Възвратни глаголи	14
7 Сегашно време на възвратните глаголи	16
8 Прилагателно име. Род и число	18
9 Членуване на прилагателните имена	20
10 Степенуване на прилагателните имена	22
11 Местоименията <i>ми, ти, му, ѝ, му, ни, ви, им</i>	24
12 Употреба на местоименията <i>ми, ти, му, ѝ, му, ни, ви, им</i>	26
13 Числителни бройни имена	28
14 Числителни имена за брой на хора от мъжки род	30
15 Числителни редни имена. Род и число	32
16 Членуване на числителните редни имена	34
17 Числителни имена (преговор)	36
18 Да си припомним наученото	38

Румяна Танкова
Зорница Николова Гоган
Веселина Семерджиева-Митърчева

Български
език

Учебно помагало
за подпомагане на обучението,
организирано в чужбина

ISBN 978-954-01-4029-2

9 789540 140292

www.prosveta.bg • www.e-uchebnik.bg

Издателска група
ПРОСВЕТА
е член на Асоциацията
на европейските
издатели на учебници

